

WP242 PIELIKUMS – Biežāk uzdotie jautājumi

1. Kāds ir tiesību uz datu pārnesamību mērķis?

Būtībā datu pārnesamība nodrošina iespēju datu subjektiem iegūt un atkārtoti izmantot "savus" datus saviem mērķiem un dažādiem pakalpojumiem. Šīs tiesības atvieglo spēju bez šķēršļiem, ērti pārvietot, kopēt vai pārsūtīt personas datus no vienas IT vides uz citu. Bez tam, paplašinot patērētāju tiesības, novēršot "piekļūšanu", tiek veicinātas inovācijas iespējas un personas datu apmaiņa starp datu pārziņiem drošā veidā datu subjekta kontrolē.

2. Ko atļauj izmantot datu pārnesamības tiesības?

Pirmkārt, tās ir tiesības **saņemt personas datus** ("strukturētā, vispārpieņemtā un mašīnlasāmā formātā"), ko apstrādā datu pārzinis, un uzglabāt to personīgai lietošanai privātā ierīcē, nenododot tos citam datu pārzinim. Šīs tiesības piedāvā vienkāršu veidu, kā datu subjekti paši var pārvaldīt savus personas datus.

Otrkārt, šīs tiesības nodrošina arī datu subjektiem iespēju pārsūtīt savus personas datus no viena datu pārziņa citam datu pārzinim "bez šķēršļiem" un atvieglo viņu spēju ērti pārvietot, kopēt vai pārsūtīt personas datus no vienas IT vides uz citu.

3. Kādi ir ieteicamie instrumenti, lai atbildētu uz datu pārnesamības pieprasījumiem?

Pirmkārt, datu pārziņiem būtu jānodrošina datu subjektam tieša lejupielādes iespēja, un, otrkārt, tiem būtu jāļauj datu subjektiem tieši pārsūtīt datus citam datu pārzinim. Piemēram, to var īstenot, padarot pieejamu lietojumprogrammu saskarni.

Datu subjekti var arī izmantot personas datu glabātuvī, kā uzticamu trešo pusi, uzturot un uzglabājot personas datus un piešķirot atļauju datu pārzinim pēc vajadzības piekļūt un apstrādāt personas datus, lai datus varētu viegli pārsūtīt no viena datu pārziņa otram.

4. Cik lielā mērā datu pārziņi ir atbildīgi par datiem, kas pārsūtīti vai saņemti, izmantojot tiesības uz datu pārnesamību?

Datu pārzinis, kas atbild par datu pārnesamības pieprasījumiem, nav atbildīgs par apstrādi, ko apstrādā datu subjekts vai cits uzņēmums, kas saņem personas datus. Tajā pašā laikā datu pārzinis, kas saņem datus, ir atbildīgs par to, lai nodrošinātu, ka sniegtie pārnesamie dati ir būtiski un nav pārmērīgi attiecībā uz jauno datu apstrādi, ka ir skaidra informācija datu subjektam par šīs jaunās apstrādes nolūku un, ka tiek ievēroti datu aizsardzības principi, kas attiecas uz datu apstrādi saskaņā ar VDAR noteikumiem.

5. Vai tiesību uz datu pārnesamību izmantošana ietekmē citu datu subjektu tiesību īstenošanu?

Ja persona izmanto savas tiesības uz datu pārnesamību (vai citas tiesības, kas noteiktas VDAR), viņš vai viņa to izmanto, neatkarīgi no citām tiesībām. Datu subjekts var īstenot savas tiesības, kamēr datu pārzinis apstrādā datus. Piemēram, datu subjekts var turpināt izmantot un gūt labumu no datu pārziņa pakalpojuma pat pēc darbībām, kas saistītas ar datu pārnesamību. Tāpat, ja viņš vai viņa grib īstenot savas tiesības dzēst,

iebilst savu personas datu izmantošanai vai piekļūt saviem personas datiem, datu pārzinis nevar izmantot iepriekšējās vai turpmākās tiesības uz datu pārnesamību, lai vilcinātos vai atteiktos atbildēt uz citām datu subjekta tiesībām. Turklāt datu pārnesamība neizraisa automātisku datu dzēšanu no datu pārziņa sistēmām un neietekmē sākotnējo saglabāšanas periodu, kas attiecas uz pārsūtītajiem datiem, saskaņā ar tiesībām uz datu pārnesamību.

6. Kad tiek piemērotas tiesības uz datu pārnesamību?

Šīs jaunās tiesības tiek piemērotas saskaņā ar **3 kumulatīviem nosacījumiem**.

Pirmkārt, pieprasītie personas dati jāapstrādā, izmantojot automātiskos līdzekļus (t.i., izņemot papīra veidā), pamatojoties uz datu subjekta iepriekšēju piekrišanu vai līguma izpildi, uz kuru datu subjekts ir parakstījies.

Otrkārt, pieprasītajiem personas datiem vajadzētu attiekties uz datu subjektu un viņa iesniegtiem datiem. 29.panta darba grupa iesaka datu pārziņiem pārāk neierobežot teikuma "personas dati attiecībā uz datu subjektu" interpretāciju, jo trešo personu dati ir ietverti datu kopumā, kas attiecas uz datu subjektu un datiem, ko pats iesniedza, un tos izmanto, iesniedzot pieprasījumu personīgos nolūkos. Tipisks piemērs runājot par datu kopām, tajā skaitā trešo personu datiem, ir telefonsarunu izdrukas (kas satur ienākošos un izejošos zvanus), kurus datu subjekts vēlas saņemt, vai bankas kontu vēsture, kas ietver ienākošos maksājumus no trešajām personām.

Personas datus var uzskatīt par datu subjekta sniegtajiem datiem, ja tie ir apzināti un datu subjekts tos ir aktīvi "nodrošinājis", piemēram, konta dati (piemēram, pasta adrese, lietotājavārds, vecums), kas iesniegti, izmantojot tiešsaistes veidlapas, vai arī lietotājs tos rada un iegūst, izmantojot pakalpojumu vai ierīci. Savukārt personas dati, kas iegūti vai izriet no datiem, ko sniedzis datu subjekts, piemēram, lietotāja profils, kas izveidots, analizējot viedās mērierīces, ir izslēgti no datu pārnesamības tiesību jomas, jo tos nesniedz datu subjekts, bet izveido datu pārzinis.

Saskaņā ar trešo nosacījumu, šo jauno tiesību izmantošanai nevajadzētu negatīvi ietekmēt trešo personu tiesības un brīvības. Piemēram, ja datu subjekta pieprasījumā nodotais datu kopums satur personas datus, kas attiecas uz citām personām, jaunajam datu pārzinim šie dati jāapstrādā tikai tad, ja tam ir atbilstošs juridisks pamats. Parasti, vienīgā vispiemērotākā datu apstrāde, ko kontrolē datu subjekts, būtu tīri personiskās vai ar mājsaimniecību saistītas darbības.

7. Kā informēt datu subjektus par šīm jaunajām tiesībām?

Datu pārzinim jāinformē datu subjekti par tiesībām uz datu pārnesamību "īsā, pārredzamā, saprotamā un viegli novērtējamā veidā, izmantojot vienkāršu un skaidru valodu". Šajā sakarā 29.panta darba grupa iesaka datu pārziņiem izskaidrot atšķirību starp datu veidiem, ko datu subjekts var saņemt, izmantojot tiesības uz pārnesamību vai piekļuves tiesības, kā arī sniegt konkrētu informāciju par tiesībām uz datu pārnesamību pirms jebkura konta slēgšanas, lai ļautu datu subjektam iegūt un glabāt savus personas datus.

Turklāt datu pārziņi, kas saņem pārnēsājamus datus par datu subjekta pieprasījumu, kā paraugpraksi var sniegt datu subjektiem pilnīgu informāciju par to personas datu būtību, kuri ir būtiski to pakalpojumu veikšanai.

8. Kā datu pārzinis var identificēt datu subjektu pirms atbildes uz viņa pieprasījumu?

29.panta darba grupa iesaka datu pārzinim ieviest piemērotas procedūras, kas indivīdam ļauj iesniegt datu pārnēsāšanas pieprasījumu un saņemt datus, kas attiecas uz viņu. Datu pārziņiem ir jāievieš autentifikācijas procedūra, lai stingri pārlicinātos par datu subjekta identitāti, kas pieprasa viņa personas datus, vai vispārīgāk īstenot VDAR piešķirtās tiesības.

9. Kāds ir termiņš, kas noteikts, lai atbildētu uz pārnēsāšanas pieprasījumu?

12. pants aizliedz datu pārzinim iekasēt maksu par personas datu sniegšanu, ja vien datu pārzinis nevar pierādīt, ka pieprasījumi ir acīmredzami nepamatoti vai pārmērīgi, jo īpaši to atkārtotā dēļ. Informācijas sabiedrības vai līdzīgiem tiešsaistes pakalpojumiem kas specializējas personas datu automatizētai apstrādei, ir maz ticams, ka vairāku datu pārnēsāšanas pieprasījumu atbildēšana būtu jāuzskata par pārlietu lielu slogu. Šajos gadījumos 29.panta darba grupa iesaka noteikt saprātīgu termiņu, kas pielāgots kontekstam un paziņot to datu subjektiem.

10. Kā jānodrošina datu pārnēsāšana?

Personas dati jānosūta strukturētā, vispārpieņemtā un mašīnlasāmā formātā. Šīm specifikācijām, kas attiecas uz līdzekļiem, būtu jāgarantē datu pārziņa iesniegtā datu formāta savietojamība, savietojamība ir vēlamais rezultāts. Tomēr tas nenozīmē, ka datu pārzinim jā saglabā saderīgas sistēmas. Turklāt datu pārziņiem būtu jāsniedz tik daudz metadatu ar iespējami precīzākiem un detalizētākiem datiem, lai saglabātu precīzi apmainītās informācijas nozīmi.

Ņemot vērā potenciālo datu tipu plašo klāstu, ko varētu apstrādāt datu pārzinis, VDAR neuzliek īpašus ieteikumus par sniegto personas datu formātu. Vispiemērotākais formāts dažādās nozarēs būs atšķirīgs, un, iespējams, jau ir pieejami piemēroti formāti, taču tie vienmēr būtu jāizvēlas, lai sasniegtu mērķi tos interpretēt.

29.panta darba grupa stingri mudina sadarbību starp nozares ieinteresētajām personām un tirdzniecības asociācijām, lai sadarbotos kopīgiem savietojamiem standartiem un formātiem, lai nodrošinātu prasības attiecībā uz tiesībām uz datu pārnēsāšanu.